

Når fokus rettes mod borgernes inddragelse i beslutningsprocessen om kommunernes og amternes fremtid, går debatten imidlertid ofte udelukkende på spørgsmålet om, hvorvidt sammenlægningen mellem to eller flere kommuner skal godkendes ved lokale folkeafstemninger eller ej. Jeg synes imidlertid, det er vigtigt, at vi nu tager tingene i den rigtige rækkefølge.

Udgangspunktet må være, at vi i Folketinget bliver enige om en fremtidig opgavefordeling mellem de forskellige niveauer, kommune, det regionale og stat. Først herefter kan man meningsfuldt tage stilling til, hvordan processen konkret skal tilrettelægges, så det sikres, at den politisk ønskede opgavefordeling kan føres ud i livet.

På nuværende tidspunkt kan vi derfor på den ene side ikke diktere lokale folkeafstemninger som et generelt princip, men vi kan på den anden side heller ikke afvise, at sådanne lokale folkeafstemninger vil kunne være et vigtigt redskab for de lokale politikere, der kan være med til at give et billede af borgernes ønsker.

Styrelsesloven giver allerede i dag en mulighed for, at man lokalt kan beslutte sig for at afholde en vejledende folkeafstemning, og regeringen agter ikke at foreslå ændringer til den gældende styrelseslov. For det er selvfølgelig klart, at ønsker om sammenlægninger, der er lokalt forankret, vil være forbundet med væsentlige styrker og derfor bør tillægges stor vægt.

Når det er sagt, bliver jeg dog også nødt til at understrege, at vi ikke kan binde os til, at lokale folkeafstemninger alene skal være det instrument, der afgør, om vi kan få en hensigtsmæssig opgavefordeling i landet som helhed. Vi kan altså ikke på den ene side beslutte at decentralisere nye store opgaver til kommunerne og så på den anden side lægge ansvaret fra os med hensyn til, om kommunerne er i stand til at løfte de opgaver, de får.

Kl. 12.10

Hvis man ser for sig tre hylder: stat, region og kommune, og vi systematisk flytter opgaver ned på nederste hylde, ja, så kan vi selvfølgelig ikke totalt lade det være op til en lokal afgørelse, om man vil sætte de hyldeknægte op, der skal til for at sikre, at den nederste hylde har bæreevne.

Jeg synes også, vi skal huske på, at en afstemning om kommuners og amters fremtid jo kan tilrettelægges på mange forskellige måder. Skal temaet være, om kommunen skal indgå i et ægteskab med en eller flere nabokommuner? Skal det være til hvilken side af kommunegrænsen,

man skal bejle, eller skal det være, om kommunen som en samlet enhed skal indgå ægteskab, eller om man skal lade sig skille og vælge hver til sin side?

Man kan med andre ord let risikere, at et meget entydigt fokus på det her spørgsmål om lokale folkeafstemninger i denne fase, vi befinder os i nu, vil betyde, at debatten først og fremmest kommer til at handle om, hvorvidt kommune X eller kommune Y er det bedste parti, og mindre om det, der er det vigtige tema i denne fase, nemlig hvad perspektiverne ved et moderniseret kommunestyre er.

Dermed altså ikke sagt, at folkeafstemninger og lokale politiske aftaler ikke kan være en vigtig ingrediens i tilrettelæggelsen af de fremtidige kommunale og regionale enheder. Det mener jeg bestemt kan være tilfældet. Det er klart, at aftaler, der har grobund i lokale ønsker og er båret af en fremtidsstro, vil have mange styrker. Forandring kræver forankring. Og jeg synes det er meget positivt at opleve, at ønsket om større og mere bæredygtige kommuner mange steder i landet er vokset op nedefra.

Men det er på den anden side også vigtigt at sikre, at kabalens i sidste ende går op, og at hele landkortet hænger sammen. Vi kan ikke acceptere, hvis vi laver en stor opgavereform, at der efterfølgende er hvide pletter tilbage på landkortet, fordi der er nogle kommuner, som ikke vil lægges sammen, hvis sådanne sammenlægninger i øvrigt er noget, vi forudsætter for at kunne lave den opgavefordeling, vi måtte enes om op mod grundlovsdag.

Jeg synes også, det er vigtigt at understrege, at der er mange måder, hvorpå befolkningen kan inddrages i de lokale beslutningsprocesser. Jeg ved, at der rundt omkring i landet i disse måneder holdes en lang række lokale borgermøder, hvor strukturdebatten er på dagsordenen. Mange partier diskuterer emnet med deres vælgerforeninger, og debatten om fremtidens kommunestyre præger for tiden både de lokale og de landsdækkende medier.

Forhandling

Formanden:

Tak til indenrigs- og sundhedsministeren. Så går vi til ordførerrækken.

Marianne Pedersen (V):

I dansk politik har der gennem årtier været en bred konsensus om, at folkestyret hviler på re-